

V Bruseli 4. februára 2025
(OR. en)

5902/25

AGRI 41
AGRIFIN 10
AGRISTR 6
AGRIORG 15

POZNÁMKA

Od: Osobitný výbor pre poľnohospodárstvo
Komu: Rada

Predmet: Uplatňovanie zásady overovania vplyvov na vidiecke oblasti
– *informácie predsedníctva*
– *výmena názorov*

V súvislosti so zasadnutím Rady (poľnohospodárstvo a rybárstvo), ktoré sa uskutoční 24. februára 2025, delegáciám v prílohe zasielame poznámku predsedníctva týkajúcu sa predmetnej tematiky.

Uplatňovanie zásady overovania vplyvov na vidiecke oblasti

Vidiecke oblasti sú základnou súčasťou hospodárskeho potenciálu Európy a sú zodpovedné za zachovanie potravinovej bezpečnosti pre všetkých občanov EÚ a za poskytovanie verejných statkov súvisiacich s ich sociálnymi, kultúrnymi, hospodárskymi, environmentálnymi a krajinnými funkciami. Ich životaschopnosť a dlhodobé a kooperatívne väzby s mestskými centrami sú preto nevyhnutné na zachovanie súdržnosti EÚ ako celku.

V mnohých členských štátoch však vidiecke oblasti čelia čoraz väčším výzvam, v neposlednom rade aj v súvislosti s ich demografickou a hospodárskou situáciou. Je to spôsobené najmä rozdielnym tempom rastu a rozvoja území, čo vedie k prehľbovaniu nerovnosti v prístupe k civilizačným, hospodárskym a sociálnym úspechom.

Tvorcovia politik na úrovni EÚ, ako aj na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni by mali tieto výzvy riešiť s cieľom plne integrovať vidiecke oblasti do rozvojových procesov a zabezpečiť ďalšie investície do infraštruktúry, vzdelávania, trhu práce, zdravia, kultúry a environmentálnej, digitálnej a energetickej transformácie.

Uznanie a dobré využitie rozmanitého potenciálu vidieckych oblastí, v ktorých žije približne 137 miliónov obyvateľov, je kľúčom k zabezpečeniu toho, aby boli silnejšie, prepojené, odolné a prosperujúce, ako sa uvádza v *oznámení Komisie Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ – smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040* (10404/21). Tento model rozvoja bude riešiť súčasné a budúce výzvy a zabezpečí, aby európske vidiecke oblasti naďalej prispievali k bezpečnej EÚ odolnej voči krízam.

Narušenie dodávateľských reťazcov počas pandémie ochorenia COVID-19, dôsledky vojny na Ukrajine, geopolitické zmeny a čoraz nepriaznivejšie klimatické zmeny – to všetko si vyžaduje primeranú reakciu zo strany EÚ. V tejto reakcii by sa mala zohľadniť úloha agropotravinárskych subjektov pri zaisťovaní bezpečnosti a strategickej autonómie EÚ.

Jedným z nástrojov na dosiahnutie týchto cieľov je účinné vykonávanie mechanizmu *overovania vplyvov na vidiecke oblasti* a šírenie osvedčených postupov v tejto oblasti na národnej, regionálnej a miestnej úrovni v súlade s uvedenými odporúčaniami *Dlhodobej vízie pre vidiecke oblasti EÚ*. Podľa predpokladov má tento mechanizmus umožniť prispôsobenie všetkých politík, ako aj právnych a organizačných riešení potrebám a rozvojovým výzvam vidieckych oblastí. V záveroch Rady o dlhodobej vízii pre vidiecke oblasti EÚ (15631/23) Rada vyjadrila podporu tomu, aby Komisia vykonávala koncepciu overovania vplyvov na vidiecke oblasti. Rada vyzvala na posilnenie overovania vplyvov na vidiecke oblasti na všetkých úrovniach a na zlepšenie „účinného vykonávania posúdení územného vplyvu“.

Európska komisia už teraz pri práci na nových iniciatívach, ktoré si vyžadujú posúdenie vplyvu, uplatňuje zásadu „lepšej právnej regulácie“, ktorá zahŕňa okrem iného posudzovanie navrhovaných nariadení z hľadiska ich vplyvu na vidiecke oblasti. V prípade iniciatív, ktoré si nevyžadujú posúdenie vplyvu, sa predpokladá, že útvary Komisie by mali kvalitatívne preskúmať vplyvy na vidiecke komunity.

Vykonávanie predbežných a následných posúdení vplyvu navrhovaných riešení na rozvoj vidieka však nie je dostatočné na zabezpečenie skutočného vplyvu na zachovanie ich životaschopnosti a primeranej reakcie na hospodárske a sociálne výzvy, ktorým čelia.

Správa Komisie s názvom *Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ: hlavné úspechy a ďalší vývoj* uverejnená v marci 2024 (8360/24) poukazuje na výzvy spojené s vykonávaním overovania vplyvov na vidiecke oblasti a na to, že doterajšie riešenia sa ukázali ako nedostatočné na overenie skutočného vplyvu politík a fondov EÚ na rozvoj vidieka a na zabezpečenie účinnej kombinácie rôznych zdrojov financovania rozvoja vidieka. Potvrdzujú to aj odporúčania vyplývajúce zo *Strategického dialógu o budúcnosti poľnohospodárstva v EÚ* (13057/24) týkajúce sa zavedenia „testu vplyvov na vidiecke oblasti“ Komisiou. Týmto testom by sa mala overiť účinnosť súčasných a nových právnych predpisov EÚ v oblasti začleňovania vidieka.

Zodpovedné začleňovanie vidieckych oblastí do procesov rozvoja a posilnenie ich odolnosti voči krízam si preto vyžaduje využívanie mechanizmu overovania vplyvov na vidiecke oblasti nielen v zmysle preskúmania vplyvu návrhov legislatívnych riešení na rozvoj vidieckych oblastí, ale aj v zmysle primeraného zohľadnenia potrieb a výziev vidieckych oblastí vo fáze navrhovania riešení finančného, organizačného a strategického plánovania.

Predsedníctvo vzhľadom na uvedené skutočnosti vyzýva delegácie, aby reagovali na tieto dve otázky:

1. Mal by sa zlepšiť mechanizmus overovania vplyvov na vidiecke oblasti, a ak áno, ako? Predložte svoje odporúčania/návrhy/závery týkajúce sa overovania vplyvov na vidiecke oblasti, ktoré by sa mali predložiť Európskej komisii, najmä pokiaľ ide o posilnenie účinnosti jeho vykonávania na úrovni EÚ.
2. Ako možno lepšie začleniť rozvoj vidieka do stratégií, politík a fondov EÚ iných ako SPP s cieľom zvýšiť ich skutočný vplyv na súdržnosť a znížiť rozdiely v rozvoji miest a vidieka? Uved'te príklady osvedčených postupov v tejto oblasti, ktoré sa uplatňujú na miestnej, regionálnej a národnej úrovni.
